

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma

Suomenkieliset perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelut
Voimassa 1.8.2026 alkaen

Sisällys

1 Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat	3
2 Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma	6
3 Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt	8
3.1 Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- tai perusopetuksen kanssa	8
3.2 Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt.....	10
3.3 Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt	11
4 Toimintakulttuuri.....	14
4.1 Oppimisympäristöt ja työtavat	14
4.2 Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet	15
5 Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen	17
6 Oppilaan hyvinvointi ja oppimisen ja koulunkäynnin tuki	18
6.1 Opetuksen eriyttäminen	19
6.2 Kodin ja koulun yhteistyö.....	20
6.3 Opiskeluhoito.....	21
6.4 Oppilaanohjaus	22
6.5 Suunnitelma kasvatustieteiden ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.....	24
7 Oppilaan arviointi.....	26
8 Todistukset.....	27
9 Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana.....	29

1 Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat

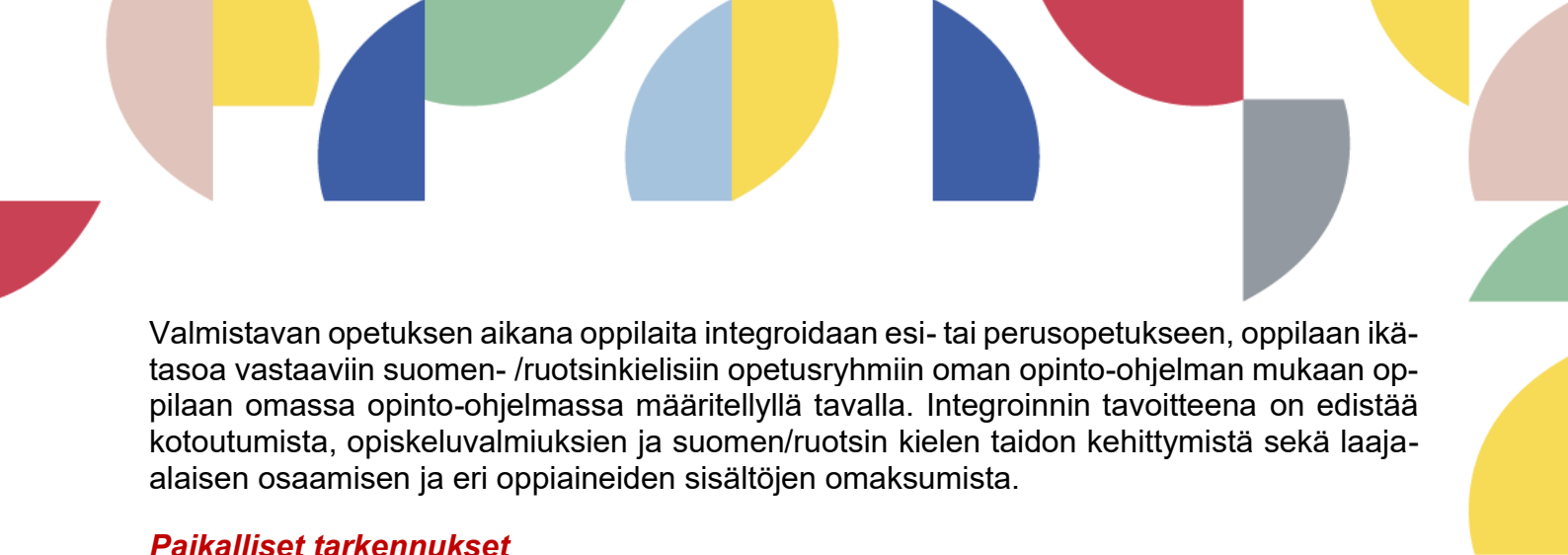
Perusopetuslaissa säädetään maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta ja perusopetuksessa järjestettävästä valmistavan opetuksen lisäopetuksesta. Edellä mainittua opetusta järjestetään sellaiselle ulkomaalaistaustaiselle oppilaalle, joka ei ole syntynyt Suomessa. (Perusopetuslaki 5 §) Tässä asiakirjassa perusopetukseen valmistavaan opetukseen esiopetuksessa osallistuvasta lapsesta käytetään termiä oppilas.

Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet suomen/ruotsin kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetukseen tai perusopetukseen siirtymistä varten sekä edistää oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tavoitteena on lisäksi tukea oppilaiden oman äidinkielen hallintaa ja oman kulttuurisen taustan tuntemusta. Opetuksen tavoitteet on tarkemmin määriteltävä valmistavan opetuksen oppilaan omassa opinto-ohjelmassa. Tavoitteiden määrittelyn lähtökohtana ovat oppilaan suomen/ruotsin kielen taito, oppilaan ikätaso ja oppimisedellytykset sekä oppilaan mahdollinen aikaisempi varhaiskasvatukseen ja/tai esiopetukseen osallistuminen tai koulunkäyntihistoria.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta annetaan 6–10-vuotiaille vähintään 900 tuntia ja tätä vanhemmille vähintään 1 000 tuntia. Opetukseen osallistuvalla on oikeus siirtyä perusopetukseen tai esiopetukseen jo ennen edellä todettujen tuntimäärien täyttymistä, jos hän pystyy seuraamaan perusopetusta tai esiopetusta. Jos oppilaan arvioidaan tarvitsevan erityisen vahvaa opetuskielen taidon tukea valmistavan opetuksen vähimmäistuntimäärän täyttymisen jälkeen, hänet voidaan ohjata perusopetuksessa järjestettävään valmistavan opetuksen lisäopetukseen (Perusopetuslaki 5 §).

Perusopetuslain (20a §, 30 §) mukaan opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetusryhmien muodostamisesta päättää opetuksen järjestäjä. Valmistavaa opetusta voidaan järjestää myös yhdelle oppilaalle. Opetusryhmät muodostetaan oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti siten, että ryhmäjako edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä sekä varmistaa opetussuunnitelman mukaisen ja oppilaiden omissa opinto-ohjelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen. Perusopetukseen valmistavaa opetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. (Perusopetuslaki 3a §) Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa kuvatut oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt (Perusopetuslaki 20b §) luovat pohjan myös perusopetukseen valmistavalle opetukselle.

Valmistavan opetuksen aikana oppilaita integroidaan esi- tai perusopetukseen, oppilaan ikä-tasoa vastaaviin suomen- /ruotsinkielisiin opetusryhmiin oman opinto-ohjelman mukaan oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellyllä tavalla. Integroinnin tavoitteena on edistää kotoutumista, opiskeluvalmiuksien ja suomen/ruotsin kielen taidon kehittymistä sekä laajalaisen osaamisen ja eri oppiaineiden sisältöjen omaksumista.

Paikalliset tarkennukset

Perusopetukseen valmistavaa opetusta annetaan Porvoossa perusopetuksen 6–10-vuotiaille vähintään 900 tuntia ja tätä vanhemmille vähintään 1 000 tuntia.

Porvoon kaupungissa perusopetukseen valmistava opetus järjestetään inklusiivisesti alkuopetuksessa. Opetus voidaan järjestää kaikissa alakouluissa. Lähtökohtaisesti oppilas jatkaa samassa luokassa perusopetuksen oppilaana valmistavan opetuksen päätyttyä, mutta tarvittaessa oppilas voidaan sijoittaa myös alemmalle vuosiluokalle. Tällöin aluerehtori tekee asiasta erillisen hallintopäätöksen huoltajan hakemuksesta.

Muiden kuin alkuopetuksen oppilaiden osalta opetus järjestetään ryhmämuotoisesti perusopetukseen integroiden. Ryhmämuotoisessa valmistavassa opetuksessa opiskelevat oppilaat siirtyvät valmistavan opetuksen päätyttyä omaan lähikouluun perusopetuksen oppilaaksi. Ennen lähikouluun siirtymistä on tärkeää huolehtia nivelvaiheen tiedonsiirrosta, tutustumisesta sekä mahdollisuuksien mukaan asteittaisesta integroinnista uuteen kouluun. Mikäli mahdollista, siirtymät ajoitetaan lukukauden alkuun tai loman jälkeiseen aikaan.

Ryhmäjaot

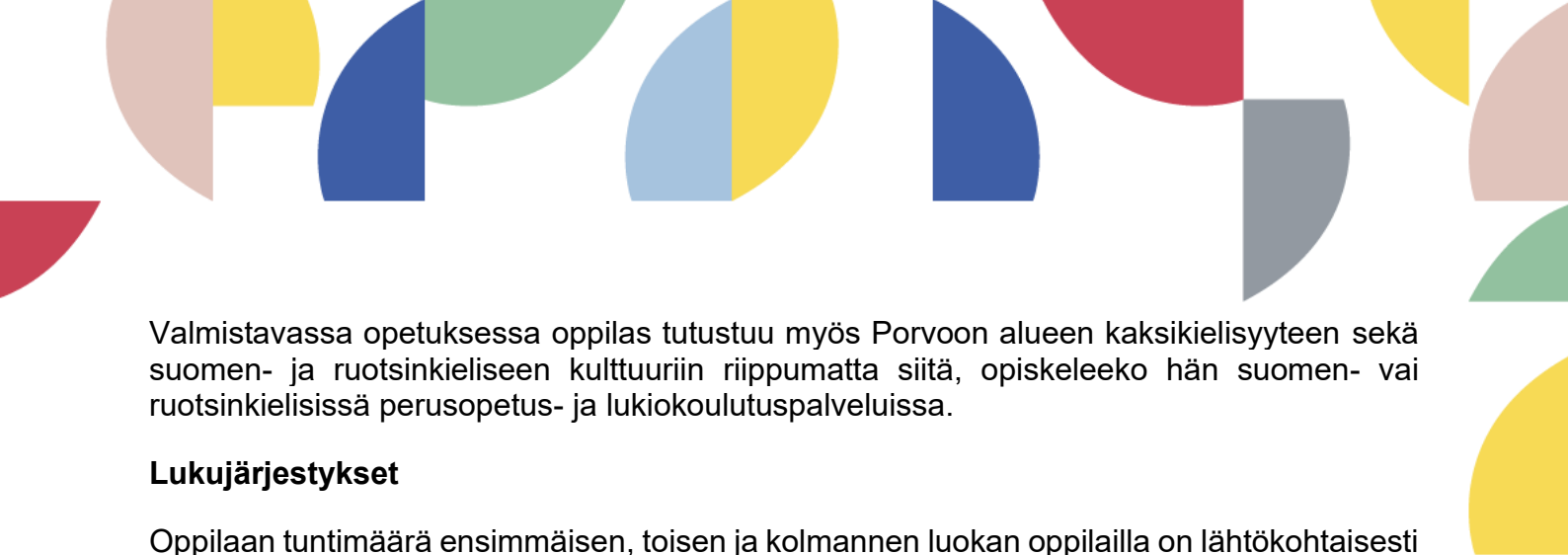
Oppilaat jaetaan tarkoituksenmukaisiin opetusryhmiin oppilaiden iän ja edellytysten perusteella. Ryhmäjaon tulee tukea oppilaan tervettä kasvua ja kehitystä sekä mahdollistaa opetussuunnitelman ja oppilaan opinto-ohjelman mukaisten tavoitteiden saavuttaminen.

Porvoon perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluissa perusopetukseen valmistavan opetuksen ryhmäkooksi on määritelty korkeintaan 10 oppilasta. Aluerehtori huolehtii opetusryhmien koordinoinnista ja tekee ehdotuksen uusien oppilaiden sijoittamisesta ryhmiin.

Opetuskielen määräytyminen

Valmistavassa opetuksessa opetuskieli on suomi tai ruotsi sen mukaan, onko oppilas jatkamassa suomen- vai ruotsinkieliseen perusopetukseen. Tämä määrää myös sen, onko oppilas suomen- vai ruotsinkielisten perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluiden järjestämässä valmistavassa opetuksessa.

Oppilaan huoltaja valitsee opetuskielen. Valintansa tueksi huoltajan on saatava riittävästi objektiivista tietoa Suomen kielitilanteesta, jotta hän pystyy arvioimaan valinnan merkityksen oppilaan koulunkäynnin, kotoutumisen ja jatko-opintojen kannalta. Oppilaan opetuskielen valintaa tukeessa tulee huomioida perheen tilanne ja tulevaisuudensuunnitelmat.

Valmistavassa opetuksessa oppilas tutustuu myös Porvoon alueen kaksikielisyyteen sekä suomen- ja ruotsinkieliseen kulttuuriin riippumatta siitä, opiskeleeko hän suomen- vai ruotsinkielisissä perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluissa.

Lukujärjestykset

Oppilaan tuntimäärä ensimmäisen, toisen ja kolmannen luokan oppilailla on lähtökohtaisesti 24 tuntia ja sitä vanhemmilla 26 tuntia viikossa. Tarvittaessa opetus voidaan järjestää myös paikallisen perusopetuksen tuntijakotaulukon mukaisesti. Lukujärjestykset voivat olla kokonaan oppilaskohtaisia tai ryhmän yhteisiä.

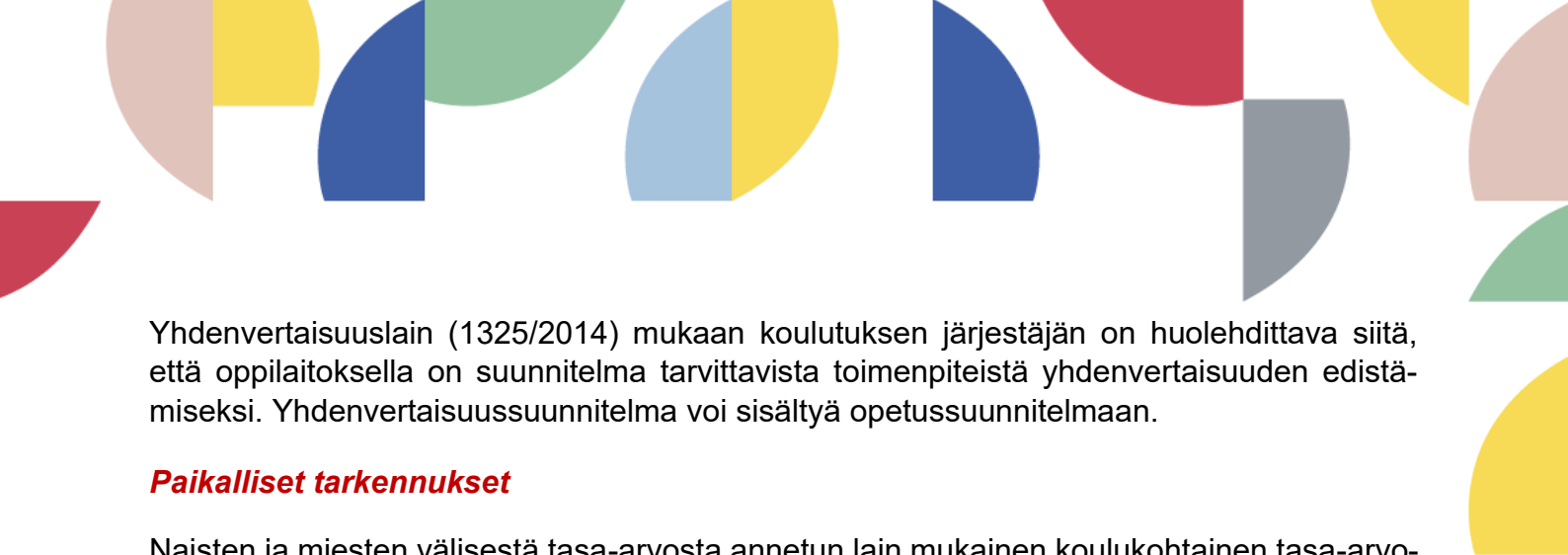
2 Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma

Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä perusopetukseen valmistavaa opetusta varten opetussuunnitelma. Lähtökohdan opetussuunnitelman laatimiselle muodostavat perusopetuslaki ja -asetus, valtioneuvoston asetuksessa (422/2012) määritellyt yleiset ja perusopetukseen valmistavaa opetusta koskevat valtakunnalliset tavoitteet, nämä Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet 2015 sekä soveltuvin osin Perusopetukseen opetussuunnitelman perusteet 2014.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmassa kuvataan:

- toimintakulttuuri ja sen periaatteet
- opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt
- periaatteet oppilaan oman opinto-ohjelman laatimiseksi
- opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma
- ohjaustoiminta oppimisen tukena
- oppimisen ja koulunkäynnin tuki
- suunnitelma kasvatustieteiden ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista
- integraatio esi- tai perusopetukseen ja yhteistyö esi- tai perusopetuksen kanssa valmistavan opetuksen aikana ja oppilaan siirtyessä esi- tai perusopetukseen
- kodin ja koulun yhteistyö
- yhteistyö muiden tahojen kanssa
- oppilaan arviointi ja todistukset.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun sijaan suunnitelma voidaan laatia enintään kahdeksi tai kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Tasa-arvosuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelma voi sisältyä opetussuunnitelmaan.

Paikalliset tarkennukset

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain mukainen koulukohtainen tasa-arvosuunnitelma sekä yhdenvertaisuuslain mukainen koulukohtainen yhdenvertaisuussuunnitelma laaditaan osana lukuvuosisuunnitelmaa, ja se koskee myös perusopetukseen valmistavaa opetusta.

Porvoon kaupungissa on päätetty yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman laatimisesta kahden vuoden välein.

3 Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

3.1 Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- tai perusopetuksen kanssa

Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on edistää opetukseen osallistuvan oppilaan suomen/ruotsin kielen taitoa, tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan, sekä antaa tarvittavia valmiuksia perusopetusta varten.

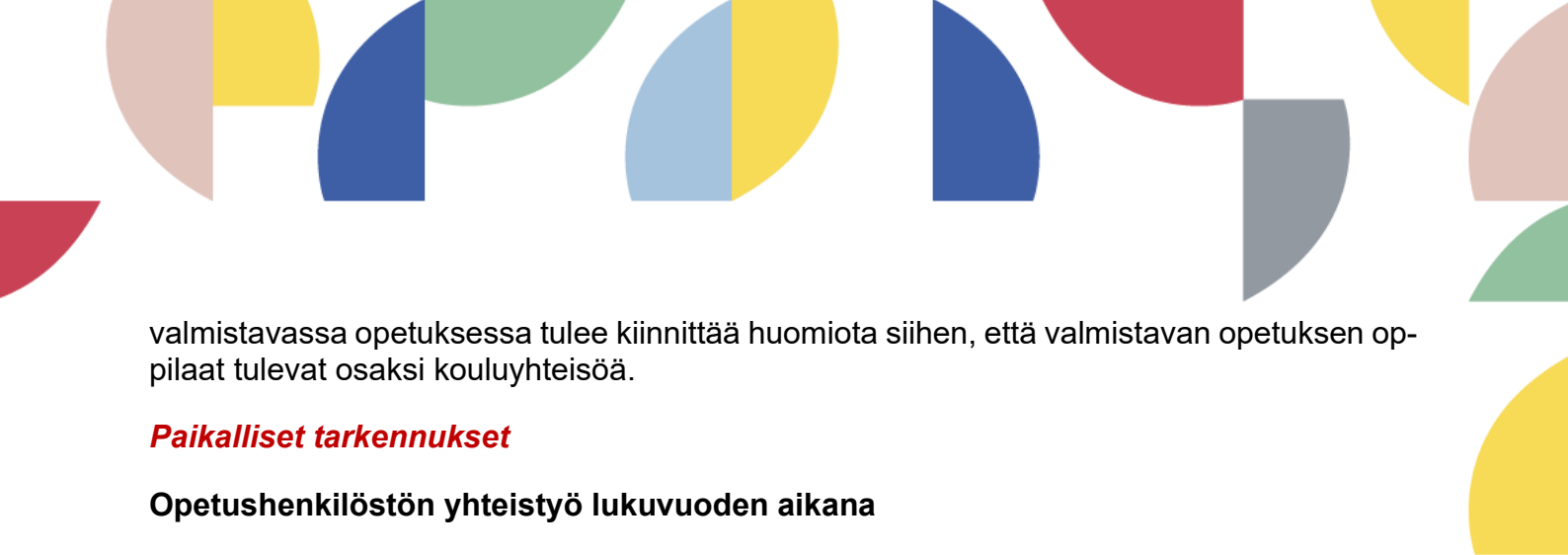
Valmistavassa opetuksessa kehitetään oppilaan laaja-alaista osaamista sekä annetaan opetusta perusopetuksen oppiaineissa ja mahdollisuuksien mukaan oppilaan omassa äidinkielessä oppilaan omassa opinto-ohjelmassa tarkemmin määritellyllä tavalla. Opetus on kielitietoista. Laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Esiopetusikäisten perusopetukseen valmistavassa opetuksessa keskitytään esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden sisältöihin ja oppimiskokonaisuuksiin.

Opetuksen tavoitteiden määrittelyssä, sisältöjen valinnassa ja opetusjärjestelyissä otetaan huomioon oppilaiden ikä, opiskeluvalmiudet ja tausta. Opetusta eriytetään oppilaiden ikä- ja kehitysvaiheiden mukaisesti. Oppilaiden kielelliset valmiudet sekä kulttuurinen tausta otetaan huomioon, ja jokaisen oppilaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä tuetaan monipuolisesti. Oppilaan omalla äidinkielellä tuettu opetus edistää opetettavien sisältöjen omaksumista. Valmistava opetus edistää sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaalla on heikko luku- ja/tai kirjoitustaito, tulee oppilaan oman opinto-ohjelman tavoitteet asettaa siten, että oppilas saa omalle taito- ja ikätasolleen soveltuvaa luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Jos oppilaalla on mahdollisuus osallistua perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opetukseen, voidaan myös tällä opetuksella edistää esimerkiksi oppilaan luku- ja kirjoitustaitoa.

Luku- ja kirjoitustaidon omaksumiseen ja varmentamiseen varataan riittävästi aikaa. Oppilaan omassa opinto-ohjelmassa kiinnitetään erityistä huomiota riittävään ja oikea-aikaiseen tukeen perusopetukseen siirryttäessä. Tarvittaessa oppilas voi jatkaa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, jos perusopetuksen järjestäjä tämän mahdollistaa. Valmistavan opetuksen päätyttyä oppilas siirtyy perusopetukseen, jossa hän voi tarpeen mukaan opiskella myös perusopetuksessa järjestettävässä valmistavan opetuksen lisäopetuksessa ja/tai edetä opinnoissaan tavoitekokonaisuuksittain.

Yhteistyö esi- tai perusopetuksen kanssa on valmistavan opetuksen aikana ensiarvoisen tärkeää eri oppiaineiden tai oppimiskokonaisuuksien opiskeluun integroinnissa ja oppilaiden osallisuuden vahvistamisessa. Erityisesti ryhmämuotoisessa perusopetukseen

valmistavassa opetuksessa tulee kiinnittää huomiota siihen, että valmistavan opetuksen oppilaat tulevat osaksi kouluyhteisöä.

Paikalliset tarkennukset

Opetushenkilöstön yhteistyö lukuvuoden aikana

Opetushenkilöstön keskinäisen yhteistyön tavoitteena on oppia tuntemaan oppimisen polun eri vaiheiden tavoitteita ja käytäntöjä sekä ymmärtää, mistä lapsi on tullut ja mihin menossa. Yhteistyöllä rakennetaan myös oppivaa yhteisöä ja kehitetään toimintakulttuuria.

Esi- ja alkuopetuksen yhteistyöllä tavoitellaan yhteisen toimintakulttuurin kehittämistä ja lapsen nivelvaiheen madaltamista. Esiopetusyksikkö ja lähikoulu tekevät suunnitellusti yhteistyötä lukuvuoden aikana, jolloin kouluympäristö tulee lapsille tutuksi jo esiopetusvuoden aikana. Esiopetuksen lähikoulu ei välttämättä ole lapsen tuleva koulu, ja siksi lapset pääsevät keväällä tutustumaan myös omaan tulevaan kouluunsa.

Perusopetukseen siirryttäessä tulee huolehtia siitä, että tieto lapsen edistymisestä ja valmiuksista siirtyy kouluun. Keväällä esiopetuksen henkilöstö ja tuleva koulu järjestävät palaverin, jossa lapsen opetuksen kannalta tarvittava tieto siirtyy kouluun. Tiedonsiirtoon liittyvät käytännöt varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen sekä aamu- että iltapäivätoiminnan kesken on kuvattu tarkemmin Porvoon kaupungin esiopetussuunnitelmassa ja perusopetuksen opetussuunnitelmassa.

Valmistavan opetuksen järjestäminen perusopetuksessa

Ryhmämuotoisen valmistavan opetuksen aikana oppilas pyritään integroimaan perusopetuksen ryhmiin. Integrointi voidaan aloittaa heti oppilaan aloittaessa valmistavassa opetuksessa.

Integrointi suunnitellaan jokaisen oppilaan kohdalla erikseen. Integrointi toteutetaan oppilaan opinto-ohjelman mukaisesti. Integroinnin tavoitteena on edistää suomen kielen oppimista ja suomalaiseen koulujärjestelmään sopeutumista. Integroinnin tavoitteena on myös helpottaa tulevaa siirtymistä omaan kotiluokkaan/lähikouluun tai muihin jatko-opintoihin. Integrointi suunnitellaan valmistavan opetuksen opettajan ja koulun muiden opettajien sekä rehtorin yhteistyönä.

Integrointi tehdään mahdollisuuksien mukaan oppilaan tulevaan perusopetuksen luokkaan. Mikäli se ei ole mahdollista, integrointi pyritään tekemään oppilaan omaa ikätasoa vastaaviin opetusryhmiin.

Integroitutuntien määrä vaihtelee oppilaskohtaisesti. Integroitua on mahdollista tehdä jaksoissa tai päivän mittaisena, mikäli se sopii aikatauluun. Tavoitteena on kuitenkin, että jokainen oppilas olisi integroituna ainakin jossain oppiaineessa.

3.2 Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa pääpaino on suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnoissa, joiden tavoitteena on kehittyvä peruskielitaito (Kehittyvän kielitaidon asteikko, suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus).

Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetuksen lähtökohtana ovat oppilaalle koulussa ja arjessa merkitykselliset tekstilajit ja kielenkäyttötilanteet. Niiden avulla tarkastellaan kielen muotoja, merkityksiä ja käyttöä. Vuorovaikutustilanteita mallinnetaan, pohjustetaan ja harjoitellaan yhdessä opettajan ja vertaisten tuella.

Opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetussuunnitelman perusteita. Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnot ovat pohjana kaikille muille opinnoille.

Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan varhaiskasvatukseen ja/tai esiopetukseen osallistuminen ja koulunkäyntihistoria ja hänen jo mahdollisesti hallitsemansa suomen/ruotsin kielen taito. Oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellään taito- ja ikätason mukaiset suomen/ruotsin kielen opetuksen tavoitteet ja sisällöt.

Oppilaan oman äidinkielen tukeminen

Oppilaan oman äidinkielen tukemisen tavoitteena on vahvistaa ja edistää äidinkielen osaamista, kulttuuritaustan tuntemusta ja kulttuuri-identiteetin kehittymistä. Oman äidinkielen hyvä osaaminen luo edellytyksiä myös suomen/ruotsin kielen oppimiselle.

Jos oppilaalla on mahdollisuus osallistua perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opetukseen, opetus noudattaa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden liitteessä kuvattuja oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteita, sisältöjä ja oppilaan oppimisen arviointia. Oppilaan oman äidinkielen hallintaa ja sen säilymistä tuetaan myös eri tavoin yhteistyössä perheen ja muiden tahojen kanssa.

Muut kielet

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita soveltuvin osin. Oppilaan vieraan kielen opinnot järjestetään kunnan kieliohjelman mukaisesti. Oppilaan kielelliset valmiudet ratkaisevat, missä määrin hänen omaan opinto-ohjelmaansa voidaan sisällyttää vieraiden kielten opiskelua perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana.

Paikalliset tarkennukset

Perusopetuksen valmistavassa opetuksessa käytetään kielitietoisien opetuksen työtapoja. Aikaa käytetään käsitteiden oppimiseen ja sanavaraston laajentamiseen. Kieltä harjoitellaan erilaisissa arjen vuorovaikutustilanteissa aluksi opettajan mallintamana ja myöhemmin itsenäisesti. Valmistavan opetuksen oppilaiden integroinnissa ja siirtymisessä perusopetukseen

tulee kiinnittää erityistä huomiota kielitietoiseen pedagogiikkaan, josta hyötyvät kaikki oppilaat. Kielitietoinen pedagogiikka koskee kaikkea opetusta. Kielitietoisia työtapoja tarvitaan tietorakenteiden vahvistamiseen, käsitteiden oppimiseen ja sanavaraston laajentamiseen, erilaisten kielenkäyttötilanteiden ja tekstilajien erottamiseen, tekstien lukemiseen, ymmärtämiseen, tulkintaan ja arvottamiseen sekä omien tekstien tuottamiseen.

Kouluissa järjestetään oman äidinkielen opetusta useissa eri kielissä. Opetus voidaan järjestää eri koulussa kuin missä oppilas opiskelee. Opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin oman äidinkielen opetuksen opetussuunnitelmaa.

Oman äidinkielen opetus lasketaan osaksi valmistavan opetuksen tuntimäärää, mikäli se on osa oppilaan omaa opinto-ohjelmaa.

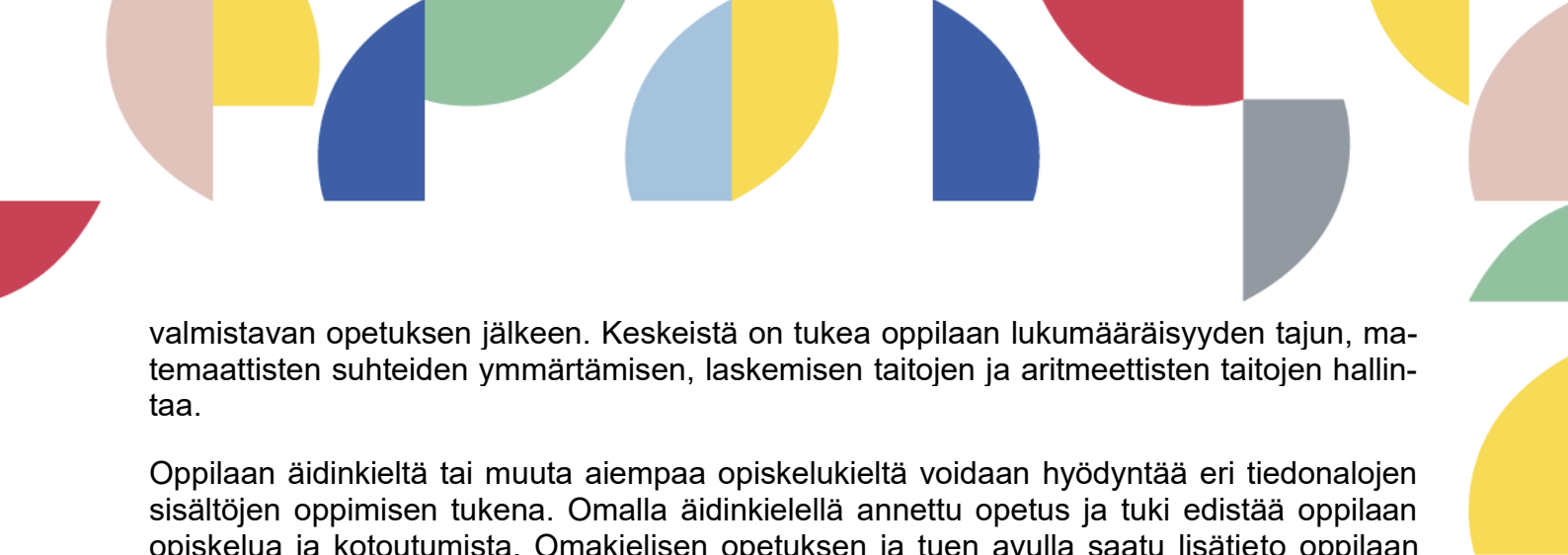
Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyy oppilaiden vieraan kielen opetuksen tavoitteet. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa noudatetaan näitä opetussuunnitelman perusteita soveltuvin osin. Oppilaan vieraan kielen opinnot järjestetään kunnan kieliohjelman mukaisesti. Oppilaan kielelliset valmiudet ratkaisevat, missä määrin hänen omaan opinto-ohjelmaansa voidaan sisällyttää vieraiden kielten opiskelua perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana.

Oppilaan opinto-ohjelmaan voidaan sisällyttää muiden kielten opintoja oppilaan kielellisten edellytysten mukaisesti. Vieraan kielen opinnot järjestetään Porvoon suomenkielisen perusopetuksen kieliohjelman mukaisesti. Erityisesti vuosiluokilla 1–6 on hyvä tarjota oppilaille mahdollisuuksia A1-kielen opiskeluun, jotta integroituminen perusopetukseen sujuisi joustavasti. Toisen kotimaisen kielen opiskeluun kannustetaan. Oppilaan edellytysten tai olemassa olevan kielitaidon perusteella oppilaalla saattaa olla mahdollisuuksia opiskella myös valinnaisia kieliä.

3.3 Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Valmistavan opetuksen muiden oppiaineiden opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan mahdolliset aikaisemmat opinnot ja tuleva perusopetuksen vuosiluokka. Valmistavan opetuksen aikana muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja sisällöt noudattavat soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Sisältöjä suunniteltaessa otetaan huomioon kullekin oppiaineelle ominaiset tekstit ja niiden tyypilliset piirteet ja käyttötilanteet sekä oppiainekohtaisen sanavaraston vahvistaminen. Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana opiskeltavat oppiaineet ja sisällöt valitaan siten, että oppilas pystyy valmistavan opetuksen jälkeen opiskelemaan hänelle osoitettavassa esi- tai perusopetuksen ryhmässä. Lähtökohtana suunnittelulle ovat esiopetukselle asetetut tavoitteet tai perusopetuksen kyseisten vuosiluokkien opetuksen tehtävä ja vuosiluokkien välisten siirtymävaiheiden kuvaus sekä vuosiluokilla opiskeltavat oppiaineet. Eri tiedonalojen tekstitaitojen opetuksessa on tarkoituksenmukaista tehdä yhteistyötä perusopetuksen kanssa.

Valmistavassa opetuksessa kiinnitetään erityistä huomiota matemaattisen osaamisen vahvistamiseen, jotta oppilaalla on riittävä perusta matematiikan opiskeluun perusopetuksessa

valmistavan opetuksen jälkeen. Keskeistä on tukea oppilaan lukumääräisyyden tajun, matemaattisten suhteiden ymmärtämisen, laskemisen taitojen ja aritmeettisten taitojen hallintaa.

Oppilaan äidinkieltä tai muuta aiempaa opiskelukieltä voidaan hyödyntää eri tiedonalojen sisältöjen oppimisen tukena. Omalla äidinkielellä annettu opetus ja tuki edistää oppilaan opiskelua ja kotoutumista. Omakielisen opetuksen ja tuen avulla saatu lisätieto oppilaan osaamisen tasosta auttaa muiden oppiaineiden tavoitteiden asettamisessa. Näin oppilas voi edistyä opinnoissaan, vaikka suomen/ruotsin kielen taidot kehittyisivätkin muita taitoja hitaammin. Omakielistä opetusta ja tukea annetaan oppilaan tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan.

Opetuksessa voidaan hyödyntää myös oppilaiden tietämystä oman kieli- ja kulttuurialueensa luonnosta, elämäntavoista, historiasta ja yhteiskunnasta, kielistä ja kulttuureista eri tiedonalojen sisältöjä opiskeltaessa.

Paikalliset tarkennukset

Valmistavassa opetuksessa painotetaan luku- ja kirjoitustaidon oppimista. Opetus järjestetään oppilaan ikä ja lähtötaso huomioiden. Opintoihin sisältyy soveltuvien osien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaista aineopetusta. Matematiikan opetuksen tavoitteena on, että oppilas oppii ja omaksuu matemaattisia taitoja omien edellytystensä ja oppimistavoitteidensa mukaisesti. Tavoitteet asetetaan oppilaskohtaisesti.

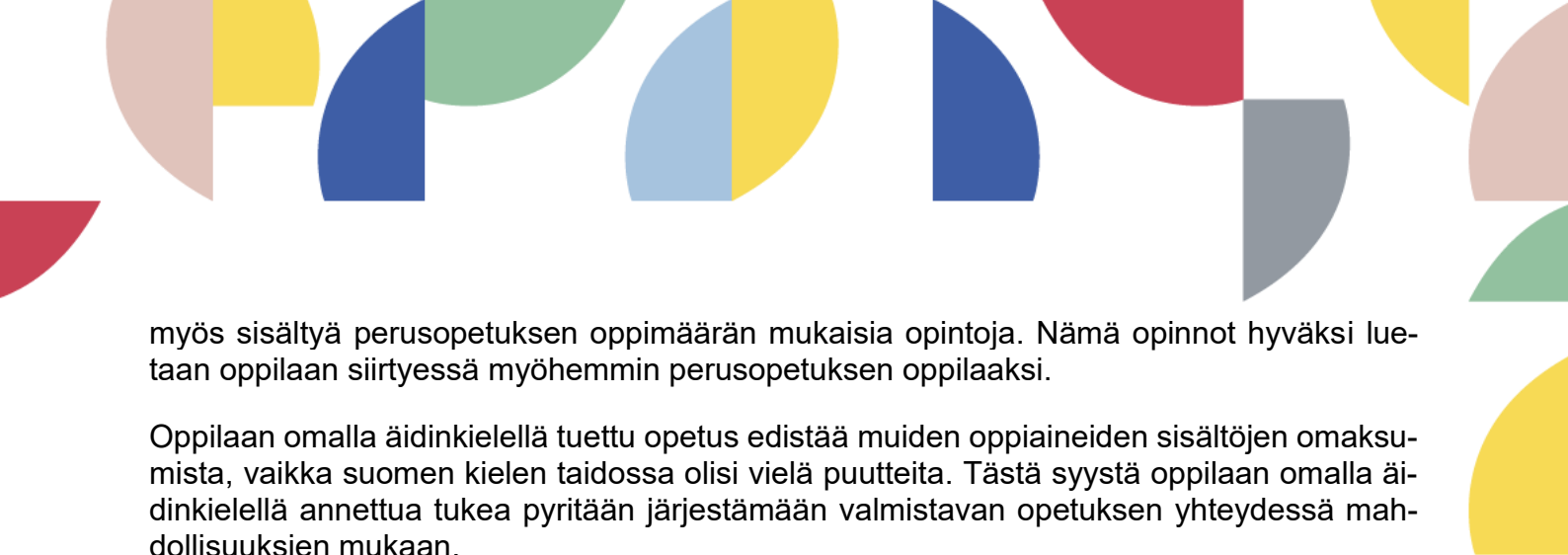
Kaikki valmistavan opetuksen sisällöt tukevat opetuskielen oppimista ja kotoutumista. Myös oppilaan oman äidinkielen opetus vahvistaa luku- ja kirjoitustaidon kehittymistä. Tarvittaessa oppilas voi saada muuta oppimisen ja koulunkäynnin tukea.

Siirtymävaiheessa perusopetukseen huolehditaan riittävästä tukitoimista. Oppilas voi tarvittaessa jatkaa valmistavassa opetuksessa pidempään tai siirtyä opiskelemaan tavoitekokonaisuuksittain tai muiden hänelle soveltuvien tukijärjestelyjen turvin.

Reaaliaineiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Oppilaan opinto-ohjelmaan sisällytettävien oppiaineiden opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan aiemmat opinnot sekä tiedot ja taidot, jotka voivat liittyä oppilaan omaan kulttuuritaustaan tai aikaisempaan asuinympäristöön. Opetettavat aineet ja niiden sisällöt valitaan niin, että oppilaan on mahdollista jatkaa opiskelua perusopetuksessa. Sisältöjen valinnassa noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita soveltuvien osien. Valmistavan opetuksen aikana opetuksessa keskitytään erityisesti kunkin aineen keskeiseen sanastoon, käsitteistöön ja työtapoihin. Oppilas tutustuu eri oppiaineille tyypillisiin teksteihin ja tekstilajeihin, ja häntä ohjataan tulkitsemaan ja tuottamaan tekstejä itse.

Oppilaan suomen kielen taidon ja tiedollisten valmiuksien perusteella oppilas voi opiskella oppiaineita myös integroituna perusopetuksen opetusryhmässä. Tällöin oppilas opiskelee ensisijaisesti valmistavan opetuksen tavoitteiden mukaisesti. Oppilaan opinto-ohjelmaan voi

myös sisältyä perusopetuksen oppimäärän mukaisia opintoja. Nämä opinnot hyväksi luetaan oppilaan siirtyessä myöhemmin perusopetuksen oppilaaksi.

Oppilaan omalla äidinkielellä tuettu opetus edistää muiden oppiaineiden sisältöjen omaksumista, vaikka suomen kielen taidossa olisi vielä puutteita. Tästä syystä oppilaan omalla äidinkielellä annettua tukea pyritään järjestämään valmistavan opetuksen yhteydessä mahdollisuuksien mukaan.

Taide- ja taitoaineiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Valmistavan opetuksen aikana oppilas osallistuu samojen taide- ja taitoaineiden opiskeluun kuin hänen ikätasonsa oppilaat perusopetuksessa. Opetuksen tavoitteena on tutustuttaa oppilas kyseisten aineiden keskeisiin työskentelytapoihin, menetelmiin ja käsitteistöön ja tarjota samalla valmiudet opiskella näitä aineita perusopetuksessa.

Tavoitteiden ja sisältöjen valinnassa noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelmaa soveltuvien osien. Taide- ja taitoaineiden opiskelu on tärkeää vastapainoa vaativalle kielenopiskelulle ja antaa oppilaalle mahdollisuuden käyttää taitojaan, lahjakkuuttaan ja luovuuttaan.

Integrointi perusopetuksen ryhmiin on suositeltavaa erityisesti taide- ja taitoaineissa. Perusopetukseen integroituna oppilas opiskelee kuitenkin ensisijaisesti valmistavan opetuksen tavoitteiden mukaisesti. Oppilaan omaan opinto-ohjelmaan voidaan sisällyttää myös perusopetuksen oppimäärän mukaisia opintoja, jotka hyväksi luetaan oppilaan siirtyessä perusopetukseen.

4 Toimintakulttuuri

Yhteisön toimintakulttuuri on sen historiallisesti ja kulttuurisesti muotoutunut tapa toimia. Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat tulevat hyvinkin erilaisista kulttuurisista taustoista ja koulukulttuureista, on tärkeää luoda ja kehittää yhteistä toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuri rakentuu oppivan yhteisön periaatteille. Se tukee kaikkien yhteisön jäsenten hyvinvointia ja oppimista. Se on jatkuvan kehittämisen kohde ja osa koko koulun toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin määrittelemisessä voidaan hyödyntää myös Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita 2014. Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ovat keskeinen osa myös perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuria.

Paikalliset tarkennukset

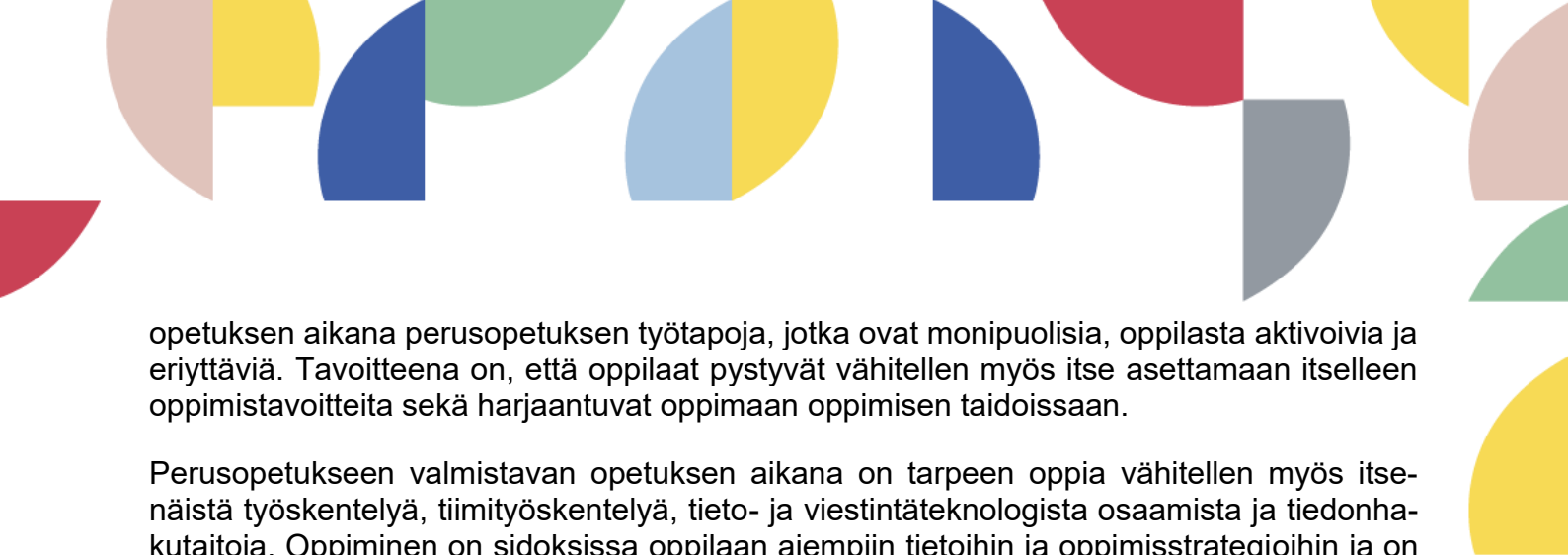
Porvoon suomenkielisessä perusopetuksessa on valittu kolme paikallista toimintakulttuurin painotusta: toimiva vuorovaikutus ja kannustava ilmapiiri, hyvinvointi ja turvallinen arki sekä yhdessä tekeminen, suunnitteleminen, oppiminen ja kehittäminen. Nämä painotukset ohjaavat myös perusopetukseen valmistavaa opetusta. Valmistavassa opetuksessa kannustava ilmapiiri rohkaisee suomen kielen käyttöön arjen vuorovaikutustilanteissa. Yhteisen toiminnan avulla harjoitellaan koulunkäyntirutiineja ja kehitetään oppilaiden opiskelutaitoja. Kaikessa toiminnassa hyödynnetään oppilaiden kielellistä osaamista ja kulttuurisia erityispiirteitä.

Kielitietoisessa koulussa arvostetaan kaikkia koulussa opiskeltavia ja oppilaiden käyttämiä kieliä. Eri kielet näkyvät eri oppitunneilla luontevasti, tunnistetaan eri kieliin kohdistuvia asenteita ja keskustellaan niistä. Lisäksi annetaan mahdollisuuksia oppilaiden omien kielellisten resurssien laajentamiseen. Kielitietoisessa koulussa tehdään konkreettisia kielitekoja, esimerkiksi vietetään kielten päiviä/viikkoa, jolloin esitellään eri kieliä. Lisäksi voidaan järjestää kieliesittelyjä.

4.1 Oppimisympäristöt ja työtavat

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa hyödynnetään kokemuksellisia ja toiminnallisia oppimisympäristöjä ja monipuolisia opetusmenetelmiä ja työtapoja. Monipuoliset oppimisympäristöt tarjoavat oppilaalle mielekkäitä ja monipuolisia tilanteita käyttää kieltä eri kommunikaatioympäristöissä. Erilaiset tilanteet kehittävät oppilaan kykyä toimia sekä itsenäisenä yksilönä että yhteisön jäsenenä ja antavat valmiuksia elinikäiseen oppimiseen. Erilaiset oppimisympäristöt tutustuttavat oppilasta myös suomalaiseen kulttuuriin ja edistävät hänen kotoutumistaan lähiympäristöön sekä laajemmin suomalaiseen yhteiskuntaan.

Perusopetukseen valmistava opetus niveltyy osaksi perusopetusta tai esiopetusta ja koulussa tai esiopetusyksikössä vallitsevaa toimintakulttuuria, mutta myös vaikuttaa muun koulun toimintakulttuurin ja käytänteiden kehittämiseen. Oppilaat oppivat valmistavan

opetuksen aikana perusopetuksen työtapoja, jotka ovat monipuolisia, oppilasta aktivoivia ja eriyttäviä. Tavoitteena on, että oppilaat pystyvät vähitellen myös itse asettamaan itselleen oppimistavoitteita sekä harjaantuvat oppimaan oppimisen taidoissaan.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana on tarpeen oppia vähitellen myös itsestä työskentelyä, tiimityöskentelyä, tieto- ja viestintätekniologian osaamista ja tiedonhankutaitoja. Oppiminen on sidoksissa oppilaan aiempiin tietoihin ja oppimisstrategioihin ja on siten jokaisella yksilöllistä.

Koska eri oppiaineet ja niiden tavat käyttää kieltä ovat keskeisiä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, opetus edellyttää kielitietoisia työtapoja kaikissa oppiaineissa. Erilaisten tekstien lukemisen, ymmärtämisen, tulkitsemisen ja tuottamisen taidot ovat keskeisiä. Kielitietoiset työtavat edellyttävät opettajien yhteistyötä ja yhteistä ymmärrystä kielen merkityksestä oppimisessa.

Paikalliset tarkennukset

Valmistavassa opetuksessa opiskelu ja oppiminen ovat sidoksissa oppilaan lähtökohtiin. Oppilasta autetaan kehittämään opiskelutaitojaan. Häntä ohjataan itsenäiseen työskentelyyn ja tiedonhakuun sekä annetaan valmiuksia perusopetuksessa tarvittaviin työtapoihin, kuten pari- ja tiimityöskentelyyn. Tieto- ja viestintätekniikan käyttö on olennainen osa opiskelua.

Opiskelu ja työtavat valmistavassa opetuksessa ovat kokemuksellisia ja toiminnallisia. Eri-laiset oppimisympäristöt rikastavat opiskelua, ja niitä hyödynnetään annettujen resurssien puitteissa. Niiden avulla edistetään oppilaan kotoutumista ja tutustumista lähiympäristöön ja suomalaiseen kulttuuriin.

4.2 Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

Opetuksen eheyttäminen on tärkeä osa perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuria. Sen tavoitteena on auttaa oppilaita yhdistämään suomen/ruotsin kielen sekä eri oppiaineiden tai esiopetuksen oppimiskokonaisuuksien tietoja ja taitoja sekä jäsentämään niitä mielekkäiksi kokonaisuuksiksi vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Kokonaisuuksien tarkastelu ja tiedonaloja yhdistelevät, tutkivat työskentelyjaksot ohjaavat oppilaita sovelta-maan tietojaan ja tuottavat kokemuksia osallistumisesta tiedon yhteisölliseen rakentami-seen. Oppilaat voivat näin hahmottaa koulussa opiskeltavien asioiden merkitystä oman elä-män ja yhteisön sekä yhteiskunnan ja ihmiskunnan kannalta. Samalla he saavat aineksia maailmankuvansa laajentamiseen ja jäsentämiseen.

Opetuksen eheyttäminen edellyttää sekä opetuksen sisältöä että työtapoja koskevaa peda-gogista lähestymistapaa, jossa kunkin oppiaineen opetuksessa ja erityisesti oppiainerajat ylittäen tarkastellaan todellisen maailman ilmiöitä tai teemoja kokonaisuuksina. Eheyttämi-sen tapa ja kesto voi vaihdella oppilaiden tarpeista ja opetuksen tavoitteista riippuen.

Suomen/ruotsin kielen sekä muiden oppiaineiden muodostamat monialaiset oppimiskokonaisuudet edistävät perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaan laaja-alaisen osaamisen kehittymistä. Oppimiskokonaisuuksien aiheet suunnitellaan paikallisesti ilmentämään perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin periaatteita.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnetään paikallisia voimavaroja ja mahdollisuuksia. Oppimiskokonaisuudet tarjoavat hyvän tilaisuuden koulun ja muun yhteiskunnan väliselle yhteistyölle. Käsiteltävien asioiden paikallisuus, ajankohtaisuus ja yhteiskunnallinen merkittävyys luovat lisämotivaatiota sekä opettajille että oppilaille. Oppimiskokonaisuuksien sisällöiksi etsitään toimintakulttuurin periaatteiden mukaisia, oppilaita kiinnostavia sekä oppiaineiden ja opettajien väliseen yhteistyöhön soveltuvia teemoja. Niiden opiskelussa käytetään suomen/ruotsin kielen taitoa kehittäviä sekä eri oppiaineille ominaisia tarkastelutapoja, käsitteitä ja menetelmiä.

Opetussuunnitelmaan voidaan liittää monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamista tukevia yhteistyösuunnitelmia koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Paikalliset tarkennukset

Valmistavassa opetuksessa suomen kielen opiskelu yhdistyy luontevasti muiden oppiaineiden opiskeluun. Kaikkien oppiaineiden opetuksessa käytetään kielitietoisia menetelmiä. Muiden oppiaineiden sisältöjä opiskellaan soveltuvien osien, mikä tukee monialaisten kokonaisuuksien opiskelua ja mahdollistaa opiskelun eheyttämisen yli oppiainerajojen. Opiskeltavia kokonaisuuksia tarkastellaan oppilaan elämän kannalta merkityksellisistä näkökulmista, mikä antaa oppilaalle aineksia oman maailmankuvansa jäsentämiseen, tarkasteluun ja laajentamiseen.

Oppilaat osallistuvat monialaisten oppimiskokonaisuuksien työstämiseen. Monialaiset oppimiskokonaisuudet suunnitellaan niin, että ne tukevat sekä suomen kielen omaksumista että muiden oppiaineiden oppimista ja toisaalta tukevat oppilaiden kotoutumista. Valmistavan opetuksen oppilailla on mahdollisuus osallistua koko koulun yhteisten monialaisten oppimiskokonaisuuksien opiskeluun tai heille voidaan luoda omia oppimiskokonaisuuksia. Valmistavan opetuksen opettajat päättävät yhteisesti monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamisesta lukuvuoden alussa. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamisessa hyödynnetään alueen kulttuurisia ja luontoon, ympäristöön tai elinkeinoelämää liittyviä mahdollisuuksia sekä pyritään toimimaan monipuolisesti yhteistyössä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteutus kirjataan koulun lukuvuosisuunnitelmaan.

5 Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen

Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaiden kielitaito ja muut valmiudet vaihtelevat, perusopetukseen valmistavaa opetusta varten ei ole määritelty valtakunnallista tuntijakoa tai oppimäärää, vaan jokaiselle oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma.

Oppilaan omaan opinto-ohjelmaan kirjataan

- oppilaan lähtötaso, kuten koulunkäyntihistoria, kielitaito ja oppilaan vahvuudet
- oppilaan henkilökohtaiset oppimistavoitteet, joita tarkistetaan säännöllisin väliajoin
- opiskeltavat oppiaineet tai oppimiskokonaisuudet, ja niiden tuntimäärät sekä opetuksen sisältö
- oppilaan opinnot valmistavan opetuksen opetusryhmässä ja integrointi esi- tai perusopetukseen
- ohjauksen järjestäminen ja mahdollisesti tarvittavat tukitoimet.

Mikäli oppilas on ilman huoltajaa alaikäisenä maahan tullut tai muu maahanmuuttajalapsi tai -nuori, jolle laaditaan kotoutumisen edistämisestä annetun lain (681/2023) mukainen kotoutumissuunnitelma, voi oppilaan oma opinto-ohjelma olla osa sitä.

Paikalliset tarkennukset

Erityistä huomiota kiinnitetään oppiainekohtaisiin tavoitteisiin. Valmistavassa opetuksessa oppilas opiskelee tavallisesti perusopetuksen oppimääriä soveltuvien osien, mutta oppilaalla saattaa olla edellytyksiä opiskella jotakin oppiainetta perusopetuksen oppimäärän tavoitteiden mukaan. Perusopetuksen oppimäärän mukainen opiskelu kirjataan aina oppilaan opinto-ohjelmaan.

Opinto-ohjelma laaditaan Wilmassa olevaan opinto-ohjelmapohjaan. Oppilaalle avataan opinto-ohjelmanlomake heti oppilaan aloitettua valmistavassa opetuksessa. Opinto-ohjelmaa täydennetään ja tarkistetaan säännöllisesti, esimerkiksi oppimiskeskustelujen yhteydessä, lukukauden tai jakson vaihtuessa ja aina tarvittaessa. Tiedot siirretään edelleen oppilaan siirtyessä perusopetukseen.

6 Oppilaan hyvinvointi ja oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Perusopetukseen valmistava opetus ohjaa tunnistamaan eri kulttuureja yhdistäviä hyvän elämän arvoja ja periaatteita. Opiskelu vahvistaa opiskelijan taitoja toimia kulttuurisesti monimuotoisessa yhteiskunnassa sekä kartuttaa oppilaan kulttuurienvälistä toimintakykyä. Opetus kannustaa vuorovaikutukseen eri kulttuuriryhmien välille ja kantaväestön kanssa. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa edistetään hyviä etnisiä suhteita. Syrjintää, rasismia, väkivaltaa tai kiusaamista ei sallita missään muodossa eikä keneltäkään.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen pohjautuu suunnitelmallisesti toteutettaviin oppimisen edellytyksiä tukeviin opetusjärjestelyihin. Nämä on kuvattu perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luvussa 7 ja esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luvussa 5. Opetuksessa huolehditaan kokonaisvaltaisesti oppilaan hyvinvoinnista ja siihen liittyvistä seikoista, kuten kodin ja koulun yhteistyöstä, riittävästä opiskeluhaluollisuudesta sekä oppilaanohjauksesta. Näiden määrittelyssä voidaan soveltuvin osin hyödyntää esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana selviää oppilaan tarve oppimisen ja koulunkäynnin tukeen, tuki annetaan oppilaalle parhaiten soveltuvalla tavalla.

Paikalliset tarkennukset

Valmistavassa opetuksessa huolehditaan kokonaisvaltaisesti oppilaan hyvinvoinnista ja tuetaan oppilaan kotoutumista. Valmistava opetus valmentaa toimimaan yhteistyössä eri kulttuurien ja etnisten ryhmien kanssa. Erityisesti tuetaan kontaktien luomista valtaväestön edustajien kanssa. Valmistavassa opetuksessa edistetään oppilaiden keskinäisiä ja oppilaiden ja koulun aikuisten välisiä toista arvostavia ja kunnioittavia suhteita. Kiusaamista, väkivaltaa, syrjintää tai rasismia ei sallita kouluyhteisössä, ja näiden ilmiöiden mahdolliseen esiintymiseen puututaan välittömästi ja oikeudenmukaisesti.

Oppilaan kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen käsittää oppimisen ja koulunkäynnin tuen lisäksi myös kodin ja koulun yhteistyön, opiskeluhaluolon ja opiskelun ohjaamisen.

Valmistavan opetuksen oppilaalla on oikeus opetussuunnitelman mukaisiin tukitoimiin.

6.1 Opetuksen eriyttäminen

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat eroavat toisistaan kielitaidoltaan, oppimis- ja opiskeluvalmiuksiltaan, kiinnostuksen kohteiltaan ja motivaatioiltaan sekä oppimistarpeiltaan. Valmistava opetus pyritään järjestämään niin, että nämä oppilaiden väliset erot otetaan huomioon. Esimerkiksi eri-ikäiset ja kielitaidoltaan eritasoiset oppilaat voidaan jakaa omiksi ryhmikseen. Lisäksi oppilaiden erilaiset oppimistarpeet voidaan ottaa huomioon eriyttämällä opetusta.

Valmistavaa opetusta kehitetään tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti yhtenäisenä kokonaisuutena, jossa oppilaan kielitaito ja muut valmiudet kehittyvät jatkuvasti. Oppilaat saavat myös mahdollisuuksia oppia toisiltaan, tukea toisiaan ja toimia kielenkäytön mallina toisilleen.

Tärkeässä asemassa on opettajan antama vuorovaikutuksellinen tuki, jonka avulla oppija suoriutuu myös sellaisista tehtävistä, jotka voisivat itsenäisesti olla mahdottomia suorittaa. Jotta oppimistapahtuma olisi toimiva, sen suunnittelu edellyttää hyvää oppilaantuntemusta. Niinpä on tarpeen selvittää mm. oppilaiden opiskelutottumukset, asenteet suomen/ruotsin kieltä kohtaan sekä käsitykset suomen/ruotsin kielen taidon tärkeydestä ja vaikeudesta sekä oppilaiden lähtötaso eri kielitaidon osa-alueiden osalta.

Tämän pohjatiedon varassa opettaja voi tarpeen mukaan eriyttää muun muassa eri oppiaineiden opetukseen käytettävää aikaa, oppiaineen syvyyttä tai laajuutta, menetelmiä, työtapoja tai materiaaleja. Eriyttäminen tarkoittaa käytännössä ennen kaikkea sisältöjen valintaa sekä tarkoituksenmukaisia opetusjärjestelyitä. On tärkeää, että jokainen oppilas saa oman taitotasonsa mukaisia ja sopivan haastavia tehtäviä. Myös mahdolliset oppimisen vaikeudet on tärkeä selvittää, jotta tuen tarve voidaan tunnistaa ja antaa tukea oikea-aikaisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Opetuksen ja oppimisen tueksi tarjotaan tarvittavia fyysisiä ja digitaalisia oppimisen apuvälineitä.

Paikalliset tarkennukset

Valmistavan opetuksen oppilailla on tarvittaessa mahdollisuus saada oppimisen ja koulunkäynnin tukea samoin periaattein kuin perusopetuksen oppilailla. Tuen tarpeen varhainen kartoittaminen ja tukitoimien nopea aloittaminen on tärkeää. Tuen tarpeen kartoittaminen pyritään tekemään oppilaan vasta kehittymässä olevasta suomen kielen taidosta huolimatta. Tuen tarvetta kartoitettaessa huomioidaan, että edistyminen toisen kielen oppimisessa tai toisella kielellä opiskeltavissa oppiaineissa on eri oppijoilla ajallisesti hyvin yksilöllistä.

Valmistavan opetuksen oppilaille annetaan tarvittaessa ryhmäkohtaisia tukimuotoja, kuten yleistä tukiopetusta, opetuskielen tukiopetusta tai erityisopettajan antamaa opetusta muun opetuksen yhteydessä. Ryhmäkohtaisia tukimuotoja suunnitellaan yhdessä erityisopettajan kanssa. Mikäli ryhmäkohtaiset tukitoimet eivät ole riittäviä, siirrytään oppilaskohtaisiin tukitoimiin opetussuunnitelman kuvaamalla tavalla.

6.2 Kodin ja koulun yhteistyö

Opetuksen järjestäjä luo edellytykset kodin ja koulun tai esiopetuksen yhteistyölle. Yhteistyön lähtökohtana on osapuolten yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kunnioitus ja kohtelu. Tavoitteena on vuoropuhelun aikaansaaminen oppilaan kasvun ja oppimisen tukemiseksi.

Kodin ja koulun yhteistyössä otetaan huomioon perheiden kieli- ja kulttuuritausta. Tulkkauspalvelun käyttäminen on tarpeellista, jos perheiden kannalta tärkeiden asioiden välittämiseen ei ole yhteistä kieltä. Huoltajille annetaan tietoa suomalaisesta koulusta ja koulutusjärjestelmästä, opetussuunnitelmasta, oppilaan arvioinnista, opetusmenetelmistä ja perusopetukseen valmistavassa opetuksessa käytettävästä oppilaan omasta opinto-ohjelmasta. Perheille annetaan tietoa perusopetukseen siirtymisestä sekä tarvittaessa oppilaan jatko-opintomahdollisuuksista perusopetuksen jälkeen.

Paikalliset tarkennukset

Kodin ja koulun välisessä yhteistyössä on tärkeää perheen kieli- ja kulttuuritaustan huomiointi ja arvostava suhtautuminen vanhemmuuteen eri kulttuureissa. Perheille tarjotaan riittävästi tietoa koulun arjesta, valmistavassa opetuksessa opiskelusta, oppilaan opinto-ohjelmasta, opetuksen sisällöistä, tavoitteista ja arvioinnista, oppilaan edistymisestä, perusopetukseen siirtymisestä ja jatko-opintomahdollisuuksista. Vanhempainkeskustelujen ja kehityskeskustelujen lisäksi tärkeitä yhteistyön muotoja ovat vanhempainillat, joita voidaan tarvittaessa järjestää erikseen maahanmuuttajataustaisille perheille. Perheitä kannustetaan osallistumaan koulun yhteisiin tapahtumiin ja projekteihin sekä vanhempaintoimintaan.

6.3 Opiskeluhoolto

Näissä perusteissa käytetään perusopetuslain mukaisesta käsitteestä oppilashuolto ilmaissua opiskeluhoolto, oppilas- ja opiskelijahuoltolain käsitteistön sijasta opiskelijasta ilmaissua oppilas ja oppilaitoksesta nimitystä koulu tai esiopetusyksikkö. Mitä jäljempänä todetaan hyvinvointialueesta, koskee myös Helsingin kaupunkia (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 377/2022, 1 §).

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opiskeluhoollon järjestämistä ja toteuttamista koskevat samat periaatteet ja oppilaita samat oikeudet kuin perusopetuksen oppilaille annettavassa opiskeluhoollossa. Opetuksen järjestäjällä tulee olla oppilas- ja opiskelijahuoltolain edellyttämä opetuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelma, jonka laatimisesta on määrätty esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (määräys 4/011/2014).

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaalla on oikeus opetukseen osallistumisen edellyttämään maksuttomaan opiskeluhooltoon (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013, 9 §). Yhteisön ja yksittäisten oppilaiden terveydestä, hyvinvoinnista ja turvallisuudesta huolehtiminen ulottuu kaikkeen koulutyöhön.

Opiskeluhoolto on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää yhteisöllistä työtä. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on kaikkien esiopetus- tai kouluyhteisössä työskentelevien ammattilaisten yhteinen tehtävä. Lisäksi oppilailla on oikeus opiskeluhooltopalveluihin, joita ovat kouluterveydenhoolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 3 § ja 4 §). Opiskeluhooltopalvelut järjestetään lähipalveluna, jolle opetuksen järjestäjän tulee tarjota asianmukaiset tilat (terveydenhuoltolaki 378/2022, 15a § ja oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 377/2022, 9 §).

Yhteisöllinen opiskeluhoolto on osa perusopetukseen valmistavan opetuksen yhteisöllistä toimintakulttuuria ja ensisijainen tapa toteuttaa opiskeluhoolltoa. Opiskeluhoolltotyötä ohjaa oppilaan edun ensisijaisuus (YK:n Yleissopimus lapsen oikeuksista 1989).

Opiskeluhoolltoa toteutetaan opetustoimen ja hyvinvointialueen suunnitelmallisena yhteistyönä oppilaiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 377/2022, 3 §), kuten perheen kotoutumissuunnitelmasta vastaavan tahon kanssa. Opiskeluhoolltotyössä turvataan oppilaan ja huoltajan osallisuus, työskentelyn luottamuksellisuus sekä kunnioittava vuorovaikutus. Osallisuuden varmistamiseksi huolehditaan tarvittavista tulkkaukspalveluista.

Opiskeluhoollon toimintatavoista ja palveluista tiedotetaan suunnitelmallisesti. Huoltajille annetaan tietoa myös suomalaisen koulutusjärjestelmän sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintatavoista ja saatavuudesta. Tiedottamisen ymmärrettävyys on tärkeä varmistaa.

Paikalliset tarkennukset

Opetuksen järjestäjän laatima opiskeluhuoltosuunnitelma korvaa tarkemmin opiskeluhuollon osuudet esi- ja perusopetuksen sekä perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmissa.

6.4 Oppilaanohjaus

Opetussuunnitelmassa määritellään, miten oppilaanohjaus perusopetukseen valmistavassa opetuksessa toteutetaan. Oppilaanohjauksen tarkoituksena on kehittää oppilaan oppimisvalmiuksia ja tukea hänen sosiaalista kasvuaan sekä ennaltaehkäistä oppimisen vaikeuksia. Oppilaan opiskelua perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tuetaan oppilaanohjauksella siten, että opiskelutaidot ja elämänsuunnittelun kannalta tarpeelliset tiedot ja taidot kehittyvät. Ohjausta voidaan toteuttaa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa kuvattujen ohjaustoiminnalle asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Perusopetukseen siirtymistä suunniteltaessa tulee huolehtia siitä, että tieto oppilaan valmiuksista ja edistymisestä valmistavassa opetuksessa siirtyy seuraavaan kouluun. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan mahdollisuus tutustua ajoissa tulevaan kouluun. Valmistavan opetuksen oppilaanohjauksessa tulee kiinnittää huomiota myös siihen, että oppilaalla on käsitys omista mahdollisuuksistaan jatko-opinnoissa ja työelämässä.

Paikalliset tarkennukset

Alkupalaveri

Oppilaan aloittaessa valmistavassa opetuksessa pidetään alkupalaveri. Palaverissa on tärkeää muodostaa luottamukselliset välit huoltajan kanssa. Alkupalaverin kutsuu koolle valmistavan luokan opettaja/luokanopettaja, jonka luokassa oppilas suorittaa valmistavan opetuksen. Palaveriin osallistuvat oppilas, huoltajat, tulkki ja mahdollisuuksien mukaan myös valmistavan luokan ohjaaja/perusopetuksen koulunkäynninohjaaja.

Alkupalaverissa opettaja täyttää valmistavassa opetuksessa aloittavan oppilaan perustietolomakkeen tulkin avustuksella. Opettaja pyytää oppilaan mahdollisista aiemmista koulutuksista kopiot. Opettaja vie perustietolomakkeesta kopion koulusihteerille.

Alkupalaverin sisällöt

- perusopetuslain pääkohdat ja suomalainen koulutusjärjestelmä
- perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma
- säännöt
- koulun ja valmistavan opetuksen esittely
- koulukuljetusperiaatteet
- poissaolokäytännöt

- kodin ja koulun yhteistyö (Wilma)
- lukujärjestys ja kotitehtävät
- mahdolliset muut asiat

Muu oppilaanohjaus

Valmistavaan opetukseen sisältyy monipuolista ohjaustoimintaa, joka tukee oppilaan koulunkäyntiä sekä arjen hallintaa. Oppilasta ohjataan erilaisten työskentelymenetelmien käyttöön ja hänelle annetaan valmiuksia toimia sekä yksilö- että ryhmätyöskentelyssä. Ohjaus tukee oppilaan laaja-alaisen osaamisen kehittymistä, kuten vuorovaikutustaitoja, oppimaan oppimista ja kulttuurista ymmärrystä. Lisäksi oppilaalle tarjotaan tietoa suomalaisesta koulutusjärjestelmästä ja eri jatko-opintomahdollisuuksista. Tavoitteena on tukea oppilasta siirtymässä perusopetukseen ja myöhemmin toisen asteen opintoihin. Oppilaan ohjauksesta vastaa ensisijaisesti valmistavan opetuksen opettaja.

Valmistavan opetuksen oppilaalle kuuluvat myös koulun opinto-ohjaajan antama ohjaus. Yläkoulussa opinto-ohjaaja osallistuu valmistavan opetuksen ryhmien ohjaukseen. Oppilaanohjauksella tuetaan oppilaan opiskelutaitojen ja elämänsuunnittelun kannalta tarpeellisten tietojen ja taitojen kehittymistä. Valmistavan opetuksen oppilaanohjauksessa tulee kiinnittää huomiota myös siihen, että oppilaalla on käsitys omista mahdollisuuksistaan jatko-opinnoissa ja työelämässä. Valmistavan ryhmän opettaja ja opinto-ohjaaja suunnittelevat yhdessä oppilaanohjauksen toteuttamisen yläkouluissa. Yläkouluikäisillä valmistavan opetuksen oppilailla on mahdollisuus opinto-ohjaajan henkilökohtaiseen ohjaukseen.

Jatko-opintoihin ohjaus valmistavan opetuksen jälkeen

Kaikki valmistavan opetuksen oppilaat ohjataan yksilöllisesti jatko-opintoihin oppilaan osaamisen, kielitaidon ja elämäntilanteen perusteella. Porvoossa oppilaat opiskelevat pääsääntöisesti lasten perusopetuksessa siihen saakka, kunnes he täyttävät 17 vuotta. Tämän jälkeen tarjolla on vaihtoehtoisia opintopolkuja:

- **Lasten perusopetuksen jatkaminen:** Oppilas voi jatkaa lasten perusopetuksessa jopa 18-vuotiaaksi asti, mikäli se on tarkoituksenmukaista.
- **Aikuisten perusopetus:** Oppilas voi siirtyä aikuisten perusopetukseen sen vuoden syyslukukaudesta alkaen, jolloin hän täyttää 17 vuotta. Poikkeustapauksissa siirtyminen voi tapahtua jo 16-vuotiaana.
- **Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVa):** Mikäli oppilaan kielitaito on riittävä, hän voi hakeutua TUVa-koulutukseen, joka valmentaa toisen asteen opintoihin.
- **Ammatillisen koulutuksen osat:** Oppilas voi hakeutua suorittamaan yksittäisiä ammatillisen tutkinnon osia, mikäli hänen aiempi koulutustaustansa ja kielitaitonsa sen mahdollistavat.
- **Kansanopistojen opinnot:** Oppilas voi hakeutua kansanopistojen tarjoamaan "kansanopistovuosi oppivelvollisille" -koulutukseen, joka tukee jatko-opintoihin valmistautumista.

Yhteistyö oppilaan siirtyessä valmistavasta opetuksesta perusopetukseen

Valmistavan opetuksen opettaja suunnittelee oppilaan siirtymisen perusopetukseen yhteistyössä huoltajien, erityisopettajan sekä muiden oppilasta opettavien opettajien ja tarvittaessa opiskeluhuollon henkilöstön kanssa. Siirtymävaiheissa valmistavan opetuksen opettaja huolehtii tietojen siirtymisestä oppilaan uudelle opettajalle.

Oppilas voidaan siirtää perusopetuksessa ikäkauttaan alemmalle vuosiluokalle, mikäli hänen kielitaitonsa tai muu osaamisensa ei vielä riitä oman ikäluokan opetussuunnitelman mukaiseen opiskeluun. Tällöin voidaan harkita esimerkiksi kahden vuosiluokan alennusta, jos se tukee oppilaan oppimista ja kokonaisvaltaista hyvinvointia. Tällaisessa tilanteessa alue-rehtori tekee asiasta hallinnollisen päätöksen huoltajan hakemuksesta. Päätöksen tulee perustua oppilaan yksilölliseen tilanteeseen ja sisältää selkeät pedagogiset perustelut.

6.5 Suunnitelma kasvatustakeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Työrauhaan voidaan vaikuttaa monilla koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle. Opetuksen järjestäjällä on oikeus käyttää työrauhan turvaamiseksi ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi myös kasvatustakeskustelua ja erilaisia kurinpitokeinoja. Kasvatustakeskustelussa ja kurinpitoasioissa noudatettavasta menettelystä säädetään perusopetuslaissa.

Kasvatustakeskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Keskustelun tarkoituksena on yhdessä oppilaan kanssa yksilöidä toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti, kuulla oppilasta, selvittää laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä pohtia keinot tilanteen korjaamiseksi. Menettelyn tavoitteena on löytää myönteisiä keinoja koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi. Opetuksen järjestäjä päättää, millaisissa tapauksissa kasvatustakeskustelua käytetään. Kurinpidollisia keinoja ovat perusopetuslain mukaan jälki-istunto, kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen. Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun tilaisuudesta. Lisäksi työrauhan turvaamiseksi oppilaan oikeus osallistua opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle oppilashuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen.

Perusopetuslaki velvoittaa opetuksen järjestäjän laatimaan ja ohjeistamaan opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelman kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Suunnittelun tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä oppilaiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös koulun järjestyssääntöjen toteutumista. Suunnittelun tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä oppilaiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös koulun järjestyssääntöjen toteutumista.

Opetuksen järjestäjä huolehtii siitä, että jokaisella sen alaisella koululla on käytössään kasvatuskeskustelujen ja kurinpitomenettelyjen toteuttamista koskeva suunnitelma. Suunnitelma voidaan laatia osana opetussuunnitelmaa tai erillisenä. Se voidaan laatia kokonaisuudessaan koulujen yhteisenä tai siten, että suunnitelman rakenne ja keskeiset toimintatapa-
linjaukset ovat yhteisiä ja suunnitelma täsmennetään koulukohtaisesti.

Suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain laissa mainittuja keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla suhteessa tekoon. Myös oppilaan ikä ja kehitysvaihe otetaan huomioon. Kurinpidollisia keinoja ei saa käyttää oppilaita häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla.

Opetuksen järjestäjä päättää suunnitelman laatimisesta ja valmisteluun osallistuvista tahoista. Oppilaille tulee lain mukaan järjestää mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun. Yhteistyö huoltajien ja muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajien kanssa tukee suunnitelman toteutumista. Henkilöstöä ja oppilaskuntaa tulee kuulla ennen suunnitelman hyväksymistä tai päivittämistä

Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäilyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Paikalliset tarkennukset

Opetuksen järjestäjä on laatinut suunnitelman työrauhan turvaamisesta ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumisesta. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa noudatetaan tätä koulutuksen järjestäjän yhteistä suunnitelmaa, joka on osa perusopetuksen ja esiopetuksen opetussuunnitelmaa.

Yhteistyö muiden tahojen kanssa Porvoon kaupungissa

Valmistava opetus toimii tiiviissä yhteistyössä muiden tahojen kanssa. Opiskelu- ja terveydenhuollon toteuttamisessa yhteistyötahona on usein Porvoon kotoutumispalvelut. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamisessa yhteistyötä voidaan tehdä esimerkiksi Porvoon musiikkiopiston, taidekoulun tai luontokoulun kanssa. Opiskelussa ja kotoutumisessa tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat myös kirjasto, nuorisopalvelut, seurakunta sekä erilaiset

yhdistykset ja seurat. Oppilaiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseksi oppilaille pyritään mahdollisuuksien mukaan löytämään harrastusmahdollisuuksia, jolloin yhteistyö erilaisten urheilu- ja harrastusseurojen kanssa on tärkeää.

7 Oppilaan arviointi

Paikallisessa opetussuunnitelmassa määrätään valmistavaan opetukseen osallistuvien arvioinnista sekä heille annettavasta todistuksesta. Arvioinnin tulee olla ohjaavaa, kannustavaa ja monipuolista. Oppilaan edellytyksiä itsearviointiin kehitetään. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan valmistavan opetuksen aikana tietoa oppilaan opintojen edistymisestä.

Arvioinnin suorittavat yhteistyössä kaikki oppilasta opettavat opettajat. Arviointi perustuu monipuoliseen havainnointiin ja eri menetelmin kerättyihin näyttöihin valmistavan opetuksen aikana ja sen päättyessä. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa ei käytetä numeerista arviointia.

Paikalliset tarkennukset

Arviointi on säännöllistä ja sen tarkoituksena on antaa kuva oppilaalle hänen edistymisestään ja taitojensa kehittymisestä. Oppilasta ohjataan myös itsearviointiin. Valmistavan opetuksen aikana oppilaalle muodostuu realistinen kuva perusopetuksen vaatimuksista, ja hän oppii suhteuttamaan omia taitojaan perusopetuksen vaatimuksiin. Huoltajille kerrotaan arviointikäytännöistä esimerkiksi vanhempaintapaamisissa.

Oppilasta arvioivat yhteistyössä häntä opettavat opettajat jatkuvan havainnoinnin ja näyttöjen perusteella.

8 Todistukset

Perusopetukseen valmistavan opetuksen päätteeksi oppilaalle annetaan todistus perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistumisesta. Todistukseen merkitään perusopetukseen valmistavan opetuksen laajuus, opiskellut oppiaineet, niiden laajuus ja opetuksen sisältö.

Paikalliset tarkennukset

Välitodistus

Lukukauden päättyessä oppilaalle annetaan välitodistus, mikäli sen antaminen katsotaan tarkoituksenmukaiseksi. Välitodistus voidaan antaa 5.–9. luokkalaisille valmistavan opetuksen oppilaille lukukauden päätteeksi tai 1.–9. luokkien valmistavan opetuksen oppilaille lukuvuosiarvioinnin yhteydessä, jos oppilas jatkaa seuraavana lukuvuotena valmistavassa opetuksessa. Väliarviointi on sanallista, oppilaan itsearvioinnin edellytyksiä kehittävää ja yhdenmukainen perusopetuksen sanallisen arvioinnin kanssa. Välitodistuksen tavoitteena on antaa tietoa oppilaan edistymisestä sekä valmistaa oppilasta valmistavan opetuksen päättövaiheen arviointiin.

Välitodistuksessa arvioidaan

- edistymistä suomen kielen opinnoissa
- edistymistä niissä oppiaineissa, joissa opettaja katsoo arvioinnin olevan mahdollista

Välitodistukseen sisältyy opettajien yhdessä laatima sanallinen arvio oppilaan opiskelun ja edistymisen kokonaistilasta.

Osallistumistodistus

Valmistavan opetuksen päättyessä oppilaalle annetaan osallistumistodistus. Todistuksessa kuvataan sanallisesti oppilaan edistymistä. Edistyminen eri oppiaineissa arvioidaan sanallisesti asteikolla: tavoitteet saavuttamatta – tavoitteet saavutettu osittain – tavoitteet saavutettu melko hyvin – tavoitteet saavutettu hyvin – tavoitteet saavutettu kiitettävästi.

Osallistumistodistukseen merkitään

- oppilaan valmistavan opetuksen alkamis- ja päättymispäivä
- valmistavan opetuksen laajuus
- opiskellut oppiaineet, niiden laajuus ja opetuksen sisältö sekä se, minkä vuosiluokan oppimäärää oppilas on pääasiassa opiskellut

Oppimäärän kohdalle lisätään maininta soveltuvien osien erottamiseen suoritusten perusopetuksen oppimäärän opiskelusta. Todistuksessa arvioidaan vain ne oppiaineet, jotka oppilaan ikä-
tasolla arvioidaan perusopetuksessa. Kaikki valmistavan opetuksen oppilaat saavat arvioin-
nin suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppiaineesta. Todistukseen merkitään lisäksi, mitä
oppiaineita oppilas on opiskellut perusopetukseen integroituna.

Osallistumistodistukseen kirjataan myös tieto, mikäli oppilas on suorittanut valmistavan ope-
tuksen aikana perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisia oppimääriä. Kirjausmalli: Op-
pilas on suorittanut erityisessä tutkinnossa perusopetuksen vuosiluokan 7 kotitalouden opin-
not ja saanut siitä erillisen todistuksen.

9 Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaan omaan opinto-ohjelmaan voi kuulua perusopetuksen oppimäärän mukaisia eri oppiaineiden opintoja. Oppilas voi suorittaa valmistavan opetuksen aikana jonkin oppiaineen vuosiluokan oppimäärän tai jonkin oppiaineen koko oppimäärän osallistumalla perusopetuslaissa tarkoitettuun erityiseen tutkintoon.

Erityiseen tutkintoon osallistuvan tulee osoittaa, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat eri oppiaineissa perusopetuksen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja. Tutkintoon osallistuvan oppilaan osaamista arvioidaan suhteessa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa tarkennettuihin eri oppiaineiden tavoitteisiin.

Erityisessä tutkinnossa käytettäviä todistuksia koskevat määräykset sisältyvät perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin.

Paikalliset tarkennukset

Oppilas voi suorittaa erityisessä tutkinnossa perusopetuksen oppiaineita valmistavan opetuksen aikana, mikäli se on oppilaan edun mukaista. Suoritukset tehdään oppilaan omassa koulussa.

Erityisen tutkinnon suorittaminen voi olla tarpeen, jos oppilas opiskelee vuosiluokan 7 tai 8 mukaisesti oppiaineita, joiden yhteinen opetus päättyy tällöin. Suoritetuista oppiaineista annetaan arviointi erityisen tutkinnon todistuksessa. Tällöin voi olla kyseessä todistus

- perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta,
- osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä tai
- perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta.